

هەلبژارتن دى عیراقى بەر ب کیه بهن؟

هۆشنگ تاج

د ناڤا قان هەموو ناکۆکی و پلانان دا کورد ب تێج بى دۆست بوون. چ لایەنان پشتمە قانیا کوردان نەکر. هەموو هیژ و لایەن ل بەرژەوهندیین خۆ گەریان و ئەوین کو رۆژانە بەحسا مافی مرۆف و دیمۆکراسیە ژى دکن چ هەلوێستەک ئەرینی نیشان نەدان. بەلێ ب رەغما هەندەک لاوازیان ژى لایەنین کوردی ب ئیک هەلوێستیا خۆ شیان کو

هەموو رەنگان نیشان ددەت. تورکیا ژى ب هەموو رەنگا د قى قوناعى دا دەست کرێه دناڤا کارین عیراقى و ل سەر تورکمانان ل کەرکوکى کار کر. دەما یاسایا هەلبژارتان جارا ئیکى هاتیه پەسەندکرن میدیایین هەریمی راگەهاندن کو بالیوزى تورکیا ل عیراقى موراد ئۆزچەلیک ل هۆلا پەرلەمانى دا چاڤەرى ئەجماعى هەلبژارتان بوو.

پشتى ناکۆکین دريژ دناڤهرا لایەنین سیاسی ل عیراقى ل سەر یاسایا هەلبژارتان دا، کو جارەکی ژى ژ لایى جیکری سەرۆک کۆمارى عیراقى تارق هاشمی ڤه هاته قیتو کرن، د ئانجام دا یاسا هاته پەسەندکرن. یاسایا هەلبژارتان دەنگڤه دانەکا مەزن د ئارەنایا سیاسی یا هەریمی و جیهانى دا کر. وهلاتین جیران ب تایبەتى ژى ئیران و تورکیا دەمەک بوو کو ل سەر وان گرۆپ و لایەنان کار دکرن کو دۆستین وانن. ئیران باش دزانیت کو ب تێج ب ریکا لایەنین شیعه دى شیت کارتیکرنا خوه ل مەیدانا سیاسی یا عیراقى کەت و د هەمان دەم دا دى گرفتین مەزن بو سیاسیەتا ئەمریکا ل رۆژەهلالاتا ناڤین دروست کەت، ژ بەر کو ئەڤرۆکە عیراق لنگى سەرەکی یى سیاسیەتا ئەمریکا یه د عیراقى دا. چیکرنا گرفتان ل هەمبەرى سیاسیەتا ئەمریکا ل عیراقى ژ لایى ئیرانى ڤه دەرفەتین زەمانى بو ئیرانى دروست دکەت دا کو پیشیا سیاسیەت و موداخلهیین ئەمریکا ل سەر ئیرانى گرفتان دروست بکەت. ژ بەر هندی ژى ئیران ب هەموو ریکا کار ل سەر هندی کر دا کو یه کگرتنه کى د ناڤهرا لایەنین شیعه ل عیراقى دا دروست بکەت.

ژ لایى دیڤه تورکیا کو دەست ب سیاسیەتەک نوو ل هەریمی کرێه و ستراتیژیا خۆ ل سەر ئەساسى برایی مەزن ل هەریمی دا پراکتیز دکەت. واتە تورکیا دخوازیت ب رۆلى برایی مەزن ل رۆژەهلالاتا ناڤین دا رابیت و ژ بو هندی ژى عیراقى گرنگیا خۆ یا تایبەت بو وان هەیه. سەرەدانا سەرۆک وهزیرین تورکیا بو عیراقى ل گەل شاندهکا پایەبلند کو بیکهانبوو ژ ۱۰ وهزیر و ب سەدان کارسازان، قى راستیی ب



نەتەوویا کورد بکەین و دەستکەفتین مەزنتەر ب دەستکە بینین. ئەم دئ ب هەموو رەنگان کار کەین دا کو دەستکەفتین خۆ ب پاریزین و هەر وەسا دەستکەفتین مەزنتەر ژئ دەستکە بینین.

سەنگا مە ل بەغدای دئ دەریب وان هەموو دەستکەفتان بۆ مە قەکەت. ژ بەر هندی ژئ دفتیت چ هیز و لایەنین کوردی کار بۆ تشتین بچووک نەکەن و یەک هەلوێستی ل هەمبەر قئ پرۆسیسی ب ئەرکا خۆ یا دیرۆکی بزائن.

مە دووپات کر کو ب تنی یەگرتنا کوردان د عیراقی دا گرەنتیا ماف و ژیان و ئازادیا کوردانە. ژ بەر هندی ژئ دفتیت هەموو حزب و لایەنین کوردی قئ یەکی وەگ ئەزموونەک گرنگ بۆ خۆ ئەساس بگرن. ژ بەر کو د پیشیا مە دا پرۆسیسا هەلبژارتنان هەیه و دفتیت کو ئەم وەگ کورد سەنگا خۆ باش دروست بکەن.

سەنگا کوردان ل بەغدای گەلەک گرنگە، ژ لایەکی قە دئ مافین مە بین نەتەوویا د چارچووەیا عیراقی دا دئ هیته پاراستن و د لای د ن دا دئ شین د ئاستا جیهانی دا پتر کار بۆ

کارتیکرنی ل قئ رەوتی بکەن و پرۆسیسی ب گھورن. ژ بەر هندی ژئ دفتیت هەموو لایەنین سیاسی بین کوردستانی رۆلی سەرۆکی کوردستانی ریزدار مەسعود بارزانی ژ بیر نەکەن. هەلوێستی سەرۆکی کوردستانی کو جارەکا دی نیشانی هەموو هیز و لایەنان دا کو ب تنی بۆ بەرژەوهندیا نەتەوویا کورد کار دکەت، کارتیکرنا خۆ ل سەر هەلوێستی لایەنی عەرەبی کر و قیتویا هاشمی ژئ وەسا دەرکەفته مەیدانی.

ئەف پرۆسیسه جارەکا دی بۆ

